

UDK: 627.22: 655.535.5:368:(497.11):(4-672EEZ)+347.793+316.47.052

**Mr Miloš M. Petrović<sup>1</sup>**

PROPISI EVROPSKE UNIJE

## **USVAJANJE EVROPSKIH TEKOVINA U KONTEKSTU PRIPREMA ZA OTVARANJE POGLAVLJA 9 U PROCESU PRISTUPANJA SRBIJE EVROPSKOJ UNIJI**

U poslednjem kvartalu 2017. godine Radnoj grupi za proširenje Evropske unije iz Beograda je poslat predlog pregovaračke pozicije za Poglavlje 9 u pregovorima koje se odnosi na finansijske usluge. Pored verovatnog otvaranja nekoliko drugih poglavlja za koje je do isteka 2017. godine već poslat nacrt pregovaračkih pozicija, otvaranje Poglavlja 9, koje se može očekivati u prvoj polovini 2018. godine, predstavljalo bi važnu poruku, s obzirom na to da su finansijske usluge veoma važan element evropskog tržišta. U okviru Poglavlja 9 u delatnosti osiguranja i penzijskih fondova regulišu se obaveze usvajanja normi kojima se uređuje davanje saglasnosti za rad, poslovanje i nadzor osiguravača životnog i neživotnog osiguranja, uključujući i reorganizaciju osiguravača koji imaju podružnice u više zemalja EU. Takođe, dodatni akti uređuju neživotno osiguranje u domenima saosiguranja, putnog osiguranja i osiguranja kredita. Tekovine se odnose i na standarde za nadziranje grupa osiguravača, regulatorni okvir u domenu reosiguranja kako bi se uklonile barijere u poslovanju, npr. obaveza zalaganja imovine reosiguravača; takođe, bliže su propisane i norme za godišnje finansijsko izveštavanje osiguravača.

Generalno posmatrano, u domenu osiguranja i penzija postoji više direktiva koje se primenjuju u oblastima odobravanja, poslovanja, nadzora nad osiguravačima u domenu životnog i neživotnog osiguranja, kao i dodatnog nadzora nad osiguravajućim grupama i nadzora nad reosiguravačima od strane institucija matične države (na osnovu koje se omogućuje njihovo poslovanje na evropskom tržištu). Osnovne ambicije regulative u tom domenu tiču se finansijske stabilnosti i zaštite potrošača,

<sup>1</sup> Autor prikaza je doktorand na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu

I-mejl: petrovic1milos@gmail.com

Rad je primljen: 15. 12. 2017.

Rad je prihvaćen: 22. 12. 2017.

investitora i osiguranika, pa evropski *acquis* u tom domenu uređuje oblasti osiguranja, reosiguranja, dobrovoljnih penzijskih fondova, bankarstva i drugih oblasti, s posebnom pažnjom usmerenom na prava potrošača. Finansijske institucije članica Unije imaju pravo na uspostavljanje i rad u drugim zemljama članicama bez njihovog specijalnog dodatnog odobrenja, prateći načelo „kontrola matične države“. U tom kontekstu Poglavlje 9 je važno i za ona preduzeća iz buduće države članice EU koja imaju perspektivu širenja svog poslovanja i u drugim zemljama Unije.

Direktivom o posredovanju u osiguranju iz 2002. godine tako se uspostavlja pravni okvir za poslove posredovanja u osiguranju i reosiguranju od strane pravnih ili drugih lica u Evropskoj uniji. U oblasti osiguranja motornih vozila, obaveze osiguranja od odgovornosti ukalupljene su u skladu s neophodnošću pojednostavljivanja slobodnog kretanja robe i ljudi, naročito u smislu ukidanja pograničnih kontrola u toj oblasti. U domenu Direktive 2009/103/EC Srbija je zabeležila dobar napredak u usklađivanju s normama na polju osiguranja motornih vozila, s tim što bi trebalo da se, između ostalog, adresira i jaz između minimalnog osiguravajućeg iznosa i pravila o jedinstvenoj premiji. Srbija je postigla dobar nivo usklađenosti time što je u najvećoj meri uspeła da ugradi odredbe gorenavedene direktive u svoje zakonodavstvo; međutim, preostaje da se preduzmu koraci u usklađivanju i sa direktivom o distribuciji osiguranja iz 2016. godine.

Pošto je uglavnom uspeła da transponuje odredbe Direktive 2005/68/EC, Srbija je u reosiguranju uspeła da postigne dobar nivo usklađenosti, s tim što se preporučuju dalje aktivnosti u primeni Direktive 64/225/EEC u pogledu sloboda pružanja usluga, kao i u primeni Direktive 2008/37/EC. Takođe, regulativa Srbije delimično je usklađena s evropskim normama u domenu institucija koje nude penzijske usluge, s tim što bi trebalo dalje unaprediti harmonizaciju, s fokusom na prekogranični aspekt, koji će biti još važniji s ulaskom Srbije u Uniju. Tehničke odredbe treba da se primene bez obzira na moguće aktivnosti u (re)definisanju doprinosa u penzijskom sistemu.

U kontekstu trenutne pozicije Srbije na evropskom putu domen finansijskih usluga na solidnom je nivou, a ulazak u pregovore u ovoj oblasti doprineće ne samo daljem podizanju nivoa kvaliteta i opsega usluga i poslovanja samih učesnika na finansijskom tržištu, već i čvršćoj zaštiti prava potrošača u oblasti osiguranja, bankarstva i platnih usluga, pa i uređenijeg razvoja sistema penzijskih fondova, što je nešto što će korisnici moći i direktno da osete. Zaključci skrining izveštaja za Poglavlje 9 govore da je Srbija dobro usklađena u domenu osiguravajućeg sektora i delimično primenjuje *acquis* u toj oblasti, a regulativa je generalno u skladu s odredbama direktive Solventnost I u domenu životnog osiguranja, dok je u domenu Solventnosti II potrebno dodatno usklađivanje, kao i u smislu Direktive 98/78/EC o dodatnom nadzoru nad osiguravajućim grupama.

### **Izvori**

- Screening report Serbia Chapter 9 – Financial services [https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/serbia/screening-reports/screening\\_report\\_ch\\_9\\_serbia.pdf](https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/serbia/screening-reports/screening_report_ch_9_serbia.pdf)
- EU pregovori – poglavlje 9 <http://eupregovori.bos.rs/progovori-o-pregovorima/poglavlje-9/1547/2016/02/11/poglavlje-9---finansijske-usluge-.html>
- Tekst direktiva - <http://eur-lex.europa.eu>